

Ion FILIPOIU

Comuna Zorlești, județul Gorj, unde a venit pe lume, omul de cultură, scriitor și ziarist **Ion Filipoiu**, în noaptea de sîmbătă spre duminică, 3/4 februarie 1940. Aici va parcurge cursul primar, clasele I-IV, între anii 1947-1951. Ca urmare a Legii învățămîntului din 1948, urmează ciclul gimnazial la școala din Alimpești (cl. a V-a) și Roșia de Amaradia (cl. a VI-a, pe care nu a terminat-o, fiind exmatriculat).

Dovedindu-se a fi un dornic, fără rezerve, pentru a-și continua pregătirea școlară, dar situația concretă din acea perioadă nu i-a putut satisface această aspirație, este nevoit să lucreze, timp de trei ani, ca strungar la Stîna cooperatistă a satului, în Munții Lotrului.

În această perioadă, fiind „inspirat”, cum mărturisește dînsul, de lecturile revistei lunare **Îndrumătorul căminelor culturale**, scrie primul său ciclu de versuri, intitulat **Cîntece de pace**, fiind remarcat de către un redactor de la proaspătul înființat **Studioul de radio Oltenia-Craiova**. Acesta-i solicită versurile pentru a fi difuzate pe post (1956).

În toamna anului 1956, își reia cursul gimnazial, pe care l-a absolvit ca **elev premiant** în anul 1958. În urma examenului de admitere, devine elev la școala medie din orașul Novaci, fiind apoi absolvent în 1962. În conformitate cu noile modificări în organizarea învățămîntului din țara noastră, susține examenul de bacalaureat la **Școala medie mixtă din Tîrgul-Cărbunești**, absolvind ca **șef de promoție în 1962**.

În toamna aceluiași an, ca urmare a examenului de admitere, devine student la Facultatea de filologie din București, urmînd cursurile acesteia la frecvență între anii 1962-1967, cînd obține **Diploma de licență în filologie**, cu **nota 10** (zece).

Ca urmare a aspirațiilor sale pentru viitor, în anii de studii universitare IV și V, urmează cursul facultativ denumit **Cursul special de ziaristică** primind din partea **Comisiei guvernamentale**, repartizarea la **Radioteleviziunea Română**. În cadrul acesteia va lucra, cu unele întreruperi, timp de 40 de ani, fiind încadrat: **redactor**, redactor principal, realizator, realizator coordonator etc, la **Redacția actualități**, **Secretariatul de emisie**, **Revista-program Radio Tv**, **Direcția Programe Tv**, **Fonoteca literară**, **Departamentul cultural**, **Departamentul literatură, artă, știință** ș.a.

În întreaga sa activitate îndelungată, publicistică, a colaborat la nenumărate publicații prin: articole, note, reportaje, versuri, proză, traduceri, studii și comunicări științifice etc. Să amintim cîteva dintre acestea (ordine alfabetică și geografică): „Albina”, „Amurg sentimental”, „Basarabia și Bucovina”, „Colocvii”, „Cronica Română”, „Cronica Timpului” (!), „Cultura națională”, „Dreptatea”, „Együtt / Împreună”, „Eveni-mentul zilei”, „Informația Bucureștiului”, „Luceafărul”, „Opus”, „Panoramic RadioTv”, „Radio România”, „Radioteleviziunea Română”, „Revanșa”, „România liberă”, „România literară”, „România Mare”, „Scînteia tineretului”, „Studioul de poezie”, „Timpul Capitalei”, „Tricolorul”, „Viața

studentească" (București), „Arcașul”, „Curierul de Cernăuți”, „Plai românesc” (Cernăuți), „Glasul Națiunii” (Chișinău), „Miorița” (Cîmpulung Moldovenesc), „Sud” (Giurgiu), „Crișana plus” (Oradea), „Novăceanul” (Novaci-Gorj), „Dacia Magazin” (Orăștie-Hunedoara), „Cafeneaua literară”, „Satul natal” (Pitești), „Studii vâlcene” (Rîmnicu Vîlcea), „Îndrumătorul bisericesc”, „Telegraful român” (Sibiu), „Ager”, „Bilete de papagal”, „Bolta verde”, „Caietele Columna”, „Cobilița”, „Crinul satelor”, „Gazeta Gorjului” (revista), „Gorjeanul”, „Hohote”, „Informația Gorjului”, „Luceafărul - Hyperion”, „Opinia”, „Portal Măiastra”, „Țara lui Bachus” (Tg. Jiu), „Luceafărul românesc” (Montreal, Canada), „Miorița noastră” (New York, USA) ș. a.

Domnul Ion Filipoiu, un neobosit creator cultural, a editat următoarele volume: **Parabola fiului risipitor**, versuri, Ed. „Cartea românească”, Buc., 1974; **Legende Zorileștilor**, proză populară, Ed. „Sport Turism”, Buc., 1976; **Satul cu nume de lumină**, reportaje literare, Ed. Eminescu, Buc., 1978; **Prințul**, poem, Ed. „Spicon”, Tg. Jiu, 1994; **Țăranii**, versuri, Ed. Centrului cultural județean Gorj, Tg. Jiu, 2007; **Poezii**, Ed. „Advisor - Printing & Image”, Buc., f. a.; **Prințul**, ediția a doua, revăzută.

Omul creator de literatură și artă, are în pregătire o serie de lucrări-manuscris: **Cîntece de viață și de moarte; Satyricon** (versuri); **Primele / Ultimele** (versuri) **Jurnal neconvențional** (proză); **Publicistică** (presă scrisă și radiofonică); **Traduceri și transpuneri; Procesul Canalului** (scenariu radiofonic); **Eroticon** (proză); **Literatură populară** (balade, doine, strigături, cîntece de război, cîntece religioase); **Țara Novacilor**. Locuri și legende; **Studiolum** (articole și comunicări științifice); **Zorileștii - istoria unui neam** (monografie); **Miscellanea** ș.a.

Trebuie amintit faptul, că de-a lungul întregii sale activități culturale și publicistice, mai ales, dl. Ion Filipoiu, a utilizat diferite pseudonime (pentru a „păcăli” cenzura), printre care: I. Basarab, I. Bucurescu, I. Călniceanu, I. Drăgulea, I. Gilorțeanu, I. Gorgotă, I. Gorjeanu, I. Novăcescu, I. Trincă, I. Zorilescu ș.a.

Extrase din cronici

Demostene Botez

„Titlul volumului, „Parabola fiului risipitor”, nu este, ca de obicei, fără nici o legătură cu tematica versurilor de subt copertă, ci o definire foarte clară și simplu simbolică a întregului conținut. Filipoiu face o originală simbioză între ceea ce pare vechi în tema poeziei sale, care este a „dezrădăcinării”, și accentul nou pe care-l dă forme clasice, modernizînd-o în sensul bun al cuvîntului (...)

Prin tema ei unitară, prin forma ei, totodată, și clasică, și modernă, cu păstrarea tradiției noastre, culegerea lui Ion Filipoiu mi se pare o carte reprezentativă pentru climatul afectiv, specific sensibilității și realităților noastre românești, reprezentativ, din acest punct de vedere, pentru literatura românească.

Mihai Gafița

O poezie care, în alte împrejurări, ar putea fi numită semănătoristă sau poporanistă, este aceasta a unui tînar, debutant cu cartea de față, în care un adînc regret pentru satul de unde a plecat se revarsă în strofe de tipar clasic, elogiînd, în excelente strofe tradiționale, satul tradiției.

Marin Preda

Volumul merge, dar:

- să se scoată poeziile „Ispită” și „Alean”;

- să se elimine haiducismele;
- domnul Demostene să nu tragă spuza pe turta lui, spunînd că veacul acesta este veacul poeziei.

Cezar Baltag

„Parabola fiului risipitor”, volumul de versuri apărut în 1974, la Editura „Cartea românească”, a atestat un poet în bună factură tradițională, cu mijloace expresive de finețe și o voce lirică îndeajuns de bine conturată.

Laurențiu Ulici

Cartea de debut numită „Parabola fiului risipitor” și semnată de Ion Filipoiu (...) reprezintă, de fapt, detaliile formale ale unui singur poem, a cărui unitate interioară e dată de cîteva sentimente puse în scenă lirică, din care, mai definitiv, prin statornicie, pare să fie acela de tînjire după orizontul agrest al satului natal, închipuit, întotdeauna, sub lumina idilică de „noapte de vară” oltenească (...), într-un limbaj din care nu lipsește parfumul regionalismelor.

Ion Lotreanu

Ceea ce surprinde de la început este curajul autorului de a pune în ritmuri cuvinte din inventarul agricol, regionalisme, pe care poeții de azi, scufundați, iremediabil, în ape metafizice, nu le prea folosesc. Cuvintele nu trebuie „traduse”, contextul le divulgă, îndată, identitatea semantică.

Materia plachetei e cvasipatriarhală, dar tonul vrea să fie modern: concizia salutară a unor propoziții divulgă intențiile poetului. Ion Filipoiu este filolog, modalitatea artistică din volumul său este aleasă deliberat.

Darie Novăceanu

Încet, fără grabă, uneori spre paguba lui, Ion Filipoiu a publicat, pînă în prezent, trei cărți, pagini care-l impun, dincolo de sensibilitatea recunoscută, ca pe un scriitor cu certă devenire. Siguranța cu care își conduce versul, profunzimea prozei, aplicația spre contemporaneitate și dragostea de țară, care străbate tot ceea ce scrie, sînt tot atîtea dovezi ale talentului său scriitoricesc.

Florentin Popescu

Evident, abordând tematica literară a dezrădăcinării, primul gând al criticului și comentatorului literar aleargă la tradiția poeziei arondate subiectului, printre exemplele clasice figurînd Octavian Goga, George Coșbuc și destui alții.

În ce măsură dl. Ion Filipoiu scrie o poezie originală și care totodată îl poate diferenția de numeroșii lui predecesori? ne putem întreba. Iar răspunsul îl aflăm în mai toate poeziile, fiindcă autorul tinde să scrie o autobiografie lirică.

L-am nedreptăți pe autor, dacă n-am aminti aici că d-sa se exersează și în alte direcții tematice: istoria urgisitului popor român, apoi cultura națională și însăși condiția poporului, în anul de grație pe care îl trăim. Sinceritatea poetului este dincolo de orice îndoială, (...) versurile dovedind un patriotism sincer și de bună factură.

Nicolae Dragoș

Poetul Ion Filipoiu a înălțat țăranul român pe soclul pe care îl merită.

Ion Hirghiduș

Ion Filipoiu a adunat în volumul intitulat Poezii aproape întreaga sa operă poetică. Această carte fundamentală a poetului cuprinde: Parabola fiului risipitor (textul integral și

autentic), *Poeme captive, Iubire și resemnare, Sonete, Scrisori, Manifestul unui poet proscris, Carmen patriae, Baladele neamului românesc, Sonete crepusculare, Țăranii*. Se văd de aici direcțiile care ar fi putut duce la o operă poetică mai vastă (...)

Zenovie Cărlugea

(...) poemul „Prințul” (...) este un fel de „Luceafărul”, marca Ion Filipoiu, valorificând date ale mitologiei populare și etnosofiei românești, având ca motto un citat din Artur Schopenhauer în care se face vorbire despre categoria „geniului”, care – vorba lui Eminescu – nu cunoaște moartea, dar nu are nici noroc ! (...)

(...) poezia d-lui Ion Filipoiu este o meditație inteligentă, gravă și autentică, proiectată asupra lumii, existenței și propriului destin (...)

Poetul nu este nici un ingenuu tradiționalist, nici un romantic întârziat, posteminescian, ci un singular al „generației `70 (...)

Dr. Ion Mocioi

„Prințul” este cel mai frumos poem al secolului XX.

Șerban Codrin

Un poem epic cu totul ciudat, alcătuit din 1001 catrene, așadar 4004 versuri de 9 și 8 silabe, cu rimele abab, este „Prințul” (...) monument literar care reclamă un autor extrem de versat, cunoscător al multor domenii, de la estetică și teorie literară la filozofie, astronomie, religie, ezoterism, folclor antropologic (...) este un poem ezoteric, apar trimiteri la numeroase legende vechi românești, dacice, scandinave, indo-europene.

De meditat, de căutat explicații, de cerut amănunte de la retractilul, bănuitorul autor, fiindcă, iată, are cel puțin un nume care bate cu putere la poartă, o sparge: Ion Filipoiu. Deschideți-i !

Nicolae Mățaș

Nu încetez să admir „Scrisorile”, „Sonetele” și „Prințul” – creații desăvârșite, de o frumusețe scilpitoare, în dulcele stil clasic, „concurînd” cu cele eminesciene (fie-mi iertat sacrilegiul sacrosanct, generalizat, la noi, de a nu te atinge de clasici). M-am regăsit pe mine însumi, mi-am regăsit copilăria, adolescența, aspirația personală spre perfecțiune în exprimare, dragostea pentru comorile expresive, inepuizabile ale limbii materne. Întîlnirea cu lexicul local, neaoș, prin nepieritorul lui colorit, mi-a produs emoții deosebite (...)

Dr. Viorica Florea

Beneficiind de pana unui poet înzestrat și îndrăgostit de locurile sale de baștină, reportajele din volumul **“Satul cu nume de lumină”** sînt scrise cu căldură, cu acuratețe, procurînd cititorului o lectură agreabilă.

Prof. dr. doc. Mihai Pop

Lucrarea prezentată de studentul Ion Filipoiu, pentru examenul de stat, este o culegere de folclor din satul său natal, Zorlești – Oltenia.

(...) Orientînd raportul individuali-tate creatoare și colectivitate, el face constatarea interesantă că, în realitatea folclorică vie, caracterul colectiv al folclorului se evidențiază, mai cu seamă, prin folosirea, de către individualitățile creatoare, a ansamblului de mijloace de expresie de care dispune colectivitatea (...) Lucrarea fiind bazată pe cercetare de teren și încercînd o înnoire în modul de a cerceta și prezenta materialul, propun să fie acceptată cu calificativul 10 (zece).

N. Constantinescu

(...) autorul, pornind de la cunoașterea profundă a fenomenului folcloric viu, sugerează o reconsiderare a caracterelor specifice ale creației populare (anonimat, caracter colectiv) și militează pentru o clasificare a liricii populare în funcție de purtătorul ei. (...) Prin bogatele sugestii pe care le oferă, prin aparatul critic bine pus la punct și prin calitățile de stilist ale autorului, lucrarea de față ne apare ca o reușită.

Nicolae Georgescu

O notă aparte face, în această carte, un excelent reportaj – de fapt, o bucată antologică de literatură – al lui Ion Filipoiu, despre trecerea prin zona [Novacilor] a lui Mihai Eminescu, încă din 1866, în drum de la Sibiu spre Giurgiu; textul este preluat în întregime, cu un comentariu pe măsura frumuseții lui.

Pr. prof. Ion Ionescu

Dl. Ion Filipoiu, intelectual fin, poet cu pânzele corabiei sufletului mîinate de vînturi spre zările seninului, o inimă caldă ca o vatră oltenească, unde focul dragostei pentru cultul strămoșilor, mormintelor și pămîntului nu se stinge.

Eugen Simion

Fostul nostru student, Ion Filipoiu, poet și reporter literar, a lucrat și lucrează încă la Radio, de cîteva decenii bune, la Secția de emisiuni culturale. Lucrează cu devotament și pricepere. (...) A avut și are, paralel, o activitate literară remarcabilă. A publicat, în 1974, un volum de versuri intitulat „Parabola fiului risipitor” și, în 1994, un amplu poem (1001 strofe), „Prințul”. (...) N-aș trece cu vederea nici poziția lui curajoasă și justă din decembrie 1989 și, apoi, de la începutul anilor '90.

Gheorghe Grigurcu

Scriitor înzestrat în domeniul poeziei, prozei, publicisticii, cercetării de istorie literară, (...) conștiință critică acută și caracter integru, dl. Ion Filipoiu a suferit, nu o dată, persecuțiile autorității totalitare.

Extrase din operă

Vol. 1. Poemul PRINȚUL, (Cîntul XXIV)

*(...) Ci, ia aminte bine, Prințe,
Că rostul ultim nu e fast
Și că supremele sentințe
Acelea-s din Eclesiast ...*

*Privește viața asta calpă
Și nu uita că, într-o zi,
Doar pulbere vei fi pe talpă
Și pace veșnică vei fi !*

*Și cui îi va păsa, o clipă,
De glasul tău pe mari cetăți,
De scînteierea ta, în pripă,
Prin vastele eternități ?*

A lumii mare înțelepciune

*Rămîne, dar, un van cuvînt,
Cînd totul e deșertăciune
Și toate-s goană după vînt...!*

Vol. 2. **POEZII**, Din ciclul **PARABOLA FIULUI RISIPITOR** (1967)

Întoarcere

(...) Și-așa, cu capul înfundat în fîn,
S-adorm, pămîntule, pe dalbu-ți sîn,
S-ascult, vrăjit, bătrînele-ți eresuri
Și gomot lin de greieri și de presuri,
Și molcomă vuire de păduri,
Și muget surd de cerbi și de bouri ...

S-ascult foșnind, în iarbă și în frunze,
Mulțimile de vietăți ascunse;
Să-mi cînte-al apei murmur uniform
Și eu, pămîntule, să dorm..., să dorm...!

Din ciclul **POEME CAPTIVE** (1968)

Cînd viața

Cînd viața mea se-afundă în veșnice eșecuri,
Ca vîrfurile unui munte în caiere de neguri,
Cînd rostul meu n-apare, nicicum, de nicăieri,
Cum pot să cred că *astăzi*, mai altfel e ca *ieri*?
Și cînd născut se pare că-n zodie nefastă-s,
Cum pot să sper că *mîine* va fi mai bun ca *astăzi*?

Din ciclul **IUBIRE ȘI RESEMNARE** (1969)

În gara veche

(...) Și iată-mă venind, acum, la fel,
Și trenul se oprește un minut,
Și eu cobor, nehotărît, din el,
Și-apuc aleea, trist și abătut

Căci tu, iubito, nu mă mai aștepți
Și nu-mi mai sari de gît, cînd eu cobor,
În gara veche cu pilaștrii drepți,
Din tristul și uitatul tîrgușor ...

Din ciclul **SONETE** (1969):

Sonet 6

Era în pragul unei blînde toamne,
Păleau, pe baltă, florile de nufăr
Și trestiile se uscau, în stufăr,

Și pe pîrlog se scuturau scoroamne

Eu îmi ticsisem cărțile-ntr-un cufăr,
Să merg, din nou, pe ale școlii scamne,
Nebănuind, măcar o clipă, Doamne,
De dorul ei ce mult aveam să sufăr !

O am lăsat, în drum, ștergîndu-și plînsul,
Căpșoru-i blond la pieptul meu l-am strînsu-l,
Cu părul lung, mășcat de-al verii crepăt,

Și nu știam că-l mai răsfir în palme,
Atîta doar ... ; în valurile-i calme,
Uitării negre, multe-aveam să-i lepăd ...

Din ciclul **MANIFESTUL UNUI POET PROSCRIS** (1973)

Manifestul unui poet proscris

(...) Ridică-te, Popor român, și-arată
Că faima ta de veacuri cîștigată
N-a fost nicicînd, nicicum, întîmplătoare,
Că ai virtuți adînci, originare,
Pe care nu le au acele multe
Din stirpele ce vin să te insulte ...

Ești vechi, și drept, și bun, și harnic, întru
Acestea toate, Neamul meu, fii mîndru
Și strînge-ți fiii-n vechile falange,
Căci ți-a rămas doar a lui Horea lance ...!

Din ciclul **SCRISORI** (1973):

Scrisoarea a patra

(...) Azi, partidul e în mînă de lingăi și lași nemernici,
Care și-au uitat menirea, după ce-au ajuns puternici;
Nu criterii partizane i-au făcut de-aceeași teapă,
Dimpotrivă, caracterul execrabil, de otreapă;
Decăzuți, total, sub pragul absolutei compromiteri,
Li se potrivește-ntocmai englezescul *toad-eater* *);
Fără personalitate, crez politic sau opinii,
Ei nu știu decît s-aprobe, în poziții curbilinii
Și, de li se adresează laude ori, chiar, sudalme,
Ei aplaudă bezmetici, pînă fac bășici în palme,
Căci n-au zbor înalt de vultur, ci bîzîituri de muscă,
Nici coloană vertebrală n-au în stîrvul de moluscă
Și, în goana lor avidă, n-au principii, n-au morală,
Doar un singur scop îi mînă: setea de căpătuială!

Din ciclul **CARMEN PATRIAE** (1991)

Glasul Neamului

(...) Strigă Neamul: - *Doamne, vrem Unirea,
Gata ! Ne ajunge răstignirea ...
Basarabie, forțează Prutul,
Fă, tu, înc-o dată, începutul ...*

*Și tu, prea-mpilată Bucovină,
Cheamă-ți fiii, lângă frați, să vină,
Să-i adune, laolaltă, larii,
Între ale Țării vechi fruntarii,*

*Să se făptuiască, iar, mirazul
Din pohtirea lui Mihai Viteazul,
El, arhanghelul Bunăvestirii,
El, întâiul faur al Unirii !*

Din ciclul **BALADELE NEAMULUI** (1992)

Balada României

Românie, scumpă țară,
Răul, iar, te înconjoară,
Viscolește-un vînt sinistru,
De la Tisa, pîn' la Nistru,
Veniturile asire,
Iarăși, vor a ta pieire (...)

Din ciclul **ȚĂRANII** (1997)

Țăranii

Țăranii sînt temelie a neamului,
Comori mai presus de toate comorile,
Au cugetul blînd ca olmul balsamului,
Și sufletul imaculat ca florile;

Țăranii sînt păzitorii istoriei,
Statorniciți vifornițelor stavilă,
Sînt vie netăgadă a memoriei
Și cea mai dreaptă-a pămîntului pravilă (...)

Din ciclul **SONETE CREPUSCULARE** (1999)

Sonet 8

Mi-e sufletul bolnav din nou, Părinte,
Pe vreascul lui uscat de-a vremii mană,
Se-agață, iar, o gingașă liană
Ce-atîț de dulce știe să alinte

Dar nu e, oare, doar dorință vană?
Mai are el fervoarea dinainte
Ori sub înlănțuirea ei fierbinte
S-o frînge chiar ca vreascul în corhană?

Să mă feresc, de-acum, de legăminte
Să-mi pară totul o tîrzie toană
Și rîvna sa un z beng deloc cuminte?

De ce mă tem de-a dragostei hîrjoană
De ce mă furîșez eu, în cuvinte?
E, oare, Doamne, aspra ta dojană?

Profil realizat de **Gheorghe P. ȚICLETE**
Scriitor și jurnalist, membru UZPR